

18.12.2020

Sisäministeriö
Pelastusosasto
kirjaamo@intermin.fi

SMDno-2015-706

LAUSUNTO LUONNOKSESTA KANSALLISEKSI SÄTEILYMITTAUSSTRATEGIAKSI

Lounais-Suomen aluehallintoviraston pelastustoimi ja varautuminen vastuualue sekä työsuojelun vastuualue lausuvat pyydettyinä lausuntonaan luonnoksesta kansalliseksi säteilymittausstrategiaksi seuraavaa:

Strategiassa tulisi kiinnittää erityistä huomiota terrorismin uhkaa kiinteisiin säteilymittauslaitteistoihin.

Seuraavat kohdat ovat aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen laatimia:

6.2 Toimijoilla on osaaminen säteilyvaaratilanteiden hallintaa varten

Strategiassa mainitaan eri toimijoiden osaamisen varmistaminen mahdollisessa säteilyvaaratilanteessa. Asiaa on kuvattu tavoitetila kohdassa.

Tavoite

Säteilyvaaratilanteessa mittauksia tekevät organisaatiot tuntevat vastuunsa ja heillä on tehtävissä tarvittava osaaminen ja mittauskalusto (katso myös kohta 6.1). Oman osaamisen ylläpidosta ja kaluston toimintakunnosta on huolehdittu. Säteilymittauksille on yhteiset toimintatavat. Toimijoille on tehty koulutusohjelma, jossa on määriteltynä erilaiset osaamisen tasot ja niihin liittyvä koulutus. Säteilyn mittaamisen osaaminen on varmistettu alueellisesti kattavasti.

Kyseiseen tavoitteeseen pääseminen edellyttää, että tavoitteessa kuvatut toimijat varmistavat organisaatioidensa työntekijöiden riittävän osaamisen perehdyttämällä työntekijät heille määrättyihin tehtäviin mahdollisen säteilyriskin hoitamisessa. Työturvallisuuslain (738/2002) 14 § mukaisesti työnantajan on varmistettava, että työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta työn haittojen ja vaarojen estämiseksi sekä työstä aiheutuvan turvallisuutta tai terveyttä uhkaavan haitan tai vaaran välttämiseksi. Lisäksi perehdytyksessä on huomioitava häiriö- ja poikkeustilanteista aiheutuvat muutokset normaaliin työkuvaan.

6.3 Väestön ja työntekijöiden säteilyaltistuksen hallinta ja vähentäminen

Tavoite

Suomessa on kyky mitata ja puhdistaa säteilyvaaratilanteessa laajoja ihmisjoukkoja turvallisesti ja syntyvistä jätteistä huolehtien. Myös ihmisten sisäiset altistukset radioaktiivisille aineille pystytään määrittämään. Ihmismittauksia tehdään säteilyvaaratilanteen eri vaiheissa eri syistä: puhdistustoimien onnistumisen varmentaminen, seulonta eniten kontaminoituneiden henkilöiden löytämiseksi ja puhtaiden kotiuttamiseksi tai siirtämiseksi väliaikaiseen asutukseen, altistuneiden väestöryhmien säteilyannosten arvioimiseksi sekä valvonnan, tutkimuksen ja riskiviestinnän tukemiseksi. Suomessa pystytään antamaan ihmiselle psykososiaalista tukea säteilyvaaratilanteissa.

Säteilyvaaratilanteessa toimivien työnantajien on selvitettävä kyseisestä työstä johtuvat vaarat ja riskit työntekijöidensä turvallisuudelle. Riskien arvioinnin mukaisesti työnantajan on huolehdittava, että mahdolliset vaaratekijät poistetaan tai niiden vähentämiseksi suunnataan toimenpiteet työturvallisuuslain (738/2002) 10 § mukaisesti. Lisäksi tulee huomioida 38 § kemialliset tekijät työssä. Työntekijän altistuminen turvallisuudelle tai terveydelle haittaa tai vaaraa aiheuttaville kemiallisille tekijöille on rajoitettava niin vähäiseksi, ettei näistä tekijöistä aiheudu haittaa tai vaaraa työntekijän turvallisuudelle tai terveydelle taikka lisääntymisterveydelle.

6.6 Jätehuolto hoidetaan asianmukaisesti

Tavoite

Suomessa jätehuollosta on ennakkosuunnitelma, jossa kuvataan menettelytavat radioaktiivisia aineita sisältävän jätteen vastaanottoon. Jätteiden vastaanottajilla ja käsittelijöillä on riittävä osaaminen ja mittauskyky radioaktiivisia aineita sisältävän jätteen vastaanottoon, luokitteluun ja sijoittamiseen sekä jätteen aiheuttaman altistuksen estämiseen, pienentämiseen ja arvioimiseen säteilyvaaratilanteessa.

Säteilyvaaratilanteen aiheuttamien jätteiden käsittelystä vastaavien työnantajien tulee huomioida työtehtävien riskien arvioinnissa poikkeustilanteet, kuten yllättävä säteilyvaaratilanne. Jätteitä käsittelevien työnantajien on riskien arvioinnin perusteella määriteltävä riittävä henkilösuojain tarve, niihin tehtäviin, missä säteilylle altistusta ei voida kokonaan rajata pois. Jätteiden käsittelyssä tulee huomioida mahdollisesti käsittelyalueelle syntyvä yhteinen työpaikka. Yhteisellä työpaikalla tulee olla pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja, joka huolehtii, että työturvallisuuslain (738/2002) 49 §, 50 § ja 51 § mukaiset velvollisuudet ovat selvästi määriteltä.

Yhteistyöterveisin

Johtaja

Ilkka Horelli

Tämä asiakirja LSAVI/11366/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/11366/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Horelli Ilkka 18.12.2020 08:55